



Working Paper No. 6, June 2006

**HALA TUJU POLITIK KAUM IBAN SELEPAS
PILIHANRAYA 2001**

Lucy Sebli

Working Paper Series

**Faculty
of
Social Sciences**

uni
DS
597.367
123

HALA TUJU POLITIK KAUM IBAN SELEPAS PILIHANRAYA 2001

Lucy Sebli

**Fakulti Sains Sosial
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK**

Pengenalan

Pembubaran Dewan Undangan Negeri Sarawak pada 3 September 2001 serta penamaan calon yang bertanding pada 8 September telah memberikan peluang bagi calon-calon dari parti kerajaan ataupun Barisan Nasional (BN) untuk merancang strategik kempen pilihanraya parti masing-masing dengan sebaik mungkin. Harikempen yang pendedekaitusembilan hari sahaja haruslah digunakan dengan sebaik mungkin untuk "menjual" calon-calon ataupun polisi-polisi parti masing-masing dalam memancing undi daripada para pengundi khasnya pengundi dari kawasan luar bandar.

Isu-isu yang digunakan untuk memancing undi pulah haruslah "catchy" atau sekurang-kurangnya isu yang sesuai dengan kawasan-kawasan mengundik. Contohnya, bagi kawasan luar bandar, isu yang menjadiperdebatannya yang diperbincangkan oleh masyarakat terutamanya adalah di kawasan Tamin, Sekauu, Lemai, Siang, Kanowit (Ngema hidup Machan) dan Kapit adalah hasil berkaitan dengan tahanan pembangunan nasas yang tidak memuaskan. Pembangunan nasas yang dimaksudkan adalah hirpaip, elektrik, kemudahan telefon, jalan raya serta projek-projek kecil seperti proje kata pada upapan. Selain itu, isu-isu seperti isu berkaitan dengan tanah bumiputeraya yang akan dibangunkan untuk skim kelapa sawit serta isu pekerjaan turut menarik perhatian utama penduduk dari kawasan luar bandar.

Walaupun isu kemasukkan di UMN O menjadi topik utama akhbar-akhbar tempatan di Sarawak namun, isu sebenarnya pilihanraya di Sarawak adalah lebih berbentuk tempatan. Isu-isu seperti isu perpaduan masyarakat, tahanan pembangunan, tahanan perpaduan pendidikan serta keadaan sosial-ekonomi masyarakat di luar bandar, khususnya di kalangan kaum Iban merupakan perkara yang menjadi tumpuan para pemimpin Iban khususnya parti PBDS.

Bagi kau m Iba n pula , khususnya ad i Tamin , Kanowit sert a Kapit , is u yan g hangat diperdebatka n adala his utana h yan g berkaita n denga n ski m kelap a sawit' , taha p pembanguna nasa syan g tida k memuaska n sert a taha p sosial-ekonomi pendudu k tempata n yan g tida k memuaskan . Seperti pilihanray a yang lalu , B N sekal i lag i menggunakan "Politics of Development" (Aeria , 1997:63) ata u PO D sebagai strateg i untuk memancing und i daripada par a pengundi. In i termasuklah proje kai rpair , elektrik , jalan berta rk e kampung-kampung, pembesaran sekolah-sekola h sert a pembinaan klinik-klinik kecil, pasar-pasar kecil da n jalan-jalan sert a jambatan-jambatan.³ Mala had ad i antara calon-calon part i khasnya daripada part i B N yan g tela h menjalanka n kempen lebi h awal daripada tarikh yan g ditetapkan denga n menggunakan nam a lain aga r tida k terlalu ketara . In i diaku iole h calo n yan g bertanding bag i kawasan Tamin . Is u perpaduan masih hlag i menjad iis u utam a yan g menjad i tumpuan par a calon part i politik dar i PBD S da n SNAP .

Selain dalam bentuk projek-projek kecil , "outright handouts" seperti wan g juga turut diberikan kepada par a pengundi yang "desperate" di kawasan pedalaman . Taktik ata u strateg i yan g menggunakan PO D ini ternyata berkesan bag i memancing und i daripada pendudu k di kawasan pedalaman , terutamanya daripada kau m Iban .

Terutamanya di kawasan Sekuala udan Pasai-Siong . Sekuala adalah merupakan kawasan penempatan semula masyarakat Iban yang ditubuhkan oleh Kerajaan untuk mengatas i masalah komunis pada masa darurat . Kerajaan Negeri clan Persekutuan telah berjanji akan mengagihkan semula tanah-tana h tersebut kepada par a pendudu k di Sekuala apabila tiba waktunya . Is u tersebut telah disuarakan oleh bekas penghulu Sekuala bernama Dagang .

Dikemah . Kanowit , projek-projek yang dijalankan semasa akempen pilihanray a adalah h termasuk pembinaan pasir Bawan-Pidai . air rpair k e Nibong-Tada , tingkatan ena m bag i SM K Sedaya , telefon tanpa wayar k e Ngungun sert a projek kecil di kawasan pedalaman . Kesemua projek tersebut diketua iole h Gabrie l Adi t daripada PBDS:D i Macha n pula , projek-projek seperti pembinaan dewan masyarakat , surau-surau , pasar-pasar bar udan pembangunan tanah-tana h Bumiputera yang melibatkan 14,000 hektar untuk skim kelapa sawit . Projek tersebut tadalah di bawah tanggungjawab Gramong Jun a dar i part i PBB . Di Tamin , projek menjadikannya Selangor sebagai daerah pencanang dijalankan , projek membangun jalan bera rd i skim penempatan semula Sekuala yang menelan belanj a sebanyak k 3.2 juta ringgit , pembangunan jalan-jalan di kawasan Pasai-Siong , da n jalan-jalan kerumah panjang , sert a projek membangunkan tanah-tana h Bumiputera untuk skim kelapa sawit di Pasai-Siong . Joseph Entul Belau n daripada part i PBD S diberi tanggungjawab untuk mengetua i projek-projek tersebut .